

БРОЈ 10. ЛЕПТА

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франко-
вој улици број 20.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

Народ

Италија за своје борце

Франческо Нити, италијански министар финансија, бавећи се у Паризу, примио је неколико новинара и остварима у Италији дао ова обавештења:

«На основу општег овлашћења, датог још у мају 1915, садашња влада могла је, без парламентарне дебате, да изда један декрет ознатим финансијским реперкусијама. То смо учинили ради осигурања самих бораца. Све се то већ и у дело приводи, и кад би имали потребе да утврдимо да је наша иницијатива потпуно успела и дошла у добри час, најбољи би доказ нашли у прокламацијама које непријатељ добацује са аероплана нашим војницима. Непријатељ покушава да увери наше људе, да ће наше осигурање испасти на рачун војничке пензије која припада наследницима бораца. Овај је маневар потпуно пропао. Деоба наших полиса за осигурање произвела је најлепши утисак на фронту, о чему ме је уверио генералисим Диц.»

Економија овога посла је изванредно проста. Ја ћу вам прочитати сам текст полисе. Ево како он гласи:

«Народни институт за осигурање, Рим. Полиса специјална за мешовито осигурање бораца — Народни институт платиће Х-у суму од 1000 лира, одмах после смрти У-а, из места тога и тога, а на служби у том и том пуклу. Ова ће суза бити плаћена и самим осигуранику тридесет година после издања ове полисе. На основу децембра 1917, осигураник може, три месеца после демобилизације, да тражи унапред ликвидацију ове полисе, с тим да приход од ње буде под гаранцијама, употребљен за алат за производњу и рад.»

Видите, како је ствар проста. Борац упише на полиси име свог рођака, детета, пријатељице. То је једна успомена, коју он може да остави, без обзира на наслеђе и пензију коју мора да има његова породица, свакој особи која му је драга. Онога дана кад се јави за смрт

дотичнога, новац се одмах депонује.

Наш народни институт обезбеђује за сада функцију овог осигурања, а после ће да се створи један институт за народни кредит, са почетним капиталом од 200 милиона лира, које ће ово да се стави у дужност.

Ви ћете можда питајти, од кога ћу да узмем ових двеста милиона. То је врло просто: од оних који су их добили за време овог рата. То сам им већ рекао и верујем да су они и сами потпуно убеђени у аргументе помоћу којих сам хтео да их ангажујем да добровољно даду ову суму за оне који бране отаџбину. За сада, само су предвиђени војници и подофири; доцније ће бити расматрано и осигурање официра.

Са сумом од 1000 лира моји ће сутра дан по демобилизацији да се предузме ратарски посао или мала трговина, и у опште да се дође до хлеба под повољним условима.

Верујте, овакве реперкусије су највећа правичност, која је од најповољнијег утицаја на морал трупа.

Ви знајте каква је ситуација била кад се образовало данашње министарство. Пред опаночишћу народ се прибарао. Могу вам рећи да код нас иде све на боље. Немам право да вам причам детаље о седницама нашег тајног комитета, чије су дискусије трајале неколико дана, али могу вам рећи да је закључак о крепљењу.

Знам да су немачки листови ширили невероватне бајке. «Фосише Цајтунг» измислила је, како су посланици говорили о сепаратном миру. То демантујем најсвечаније. Ни један социјалиста није правио сличне алузије.

Што се тиче Ђолитија, чије су идеје познате, он је изјавио да је говор о сепаратном миру савршена немогућност.

Сједињени смо као никада до сад, и целокупна земља схватила је опасност која јој прети од коалираног непријатеља. Онај је чинила и чиниће највеће

жртве. Ми се држимо и држећемо се, а победа ће, ја се у то уздам, бити на нашој страни.»

ОБЕСТ

Женева. — Као што је познато, кардинала Скрбенског, архибискупа прашког, заменио је у току рата грађа Хин, чија су германофилска осећања добро позната. Нози прелат је у много прилика већ манифестиравао своје симпатије. Али о последњој његовој авантури, коју се нарочито истакли листови, потребно је рећи коју више.

Грађа Хин је поставио на чешку породицу у Виндијосте једног кармелитског капуљера немачког, Парахијани су се тужили и добили у место сваког одговора овакву осиноност:

«Мени не може нико да заповеда; ја сам себи сам газда. Има само пана, и он је далеко; и Бог, а он је врло високо; а ни сада ког другог нећу да примам наређења.»

ГИЈОМА У АТИНИ

Атина. — Приликом доласка генерала Гијоме листови су изашли на четири стране. У свима се износе особине и војне способности верденског брачноца. Доћек генерала Гијоме у народу био је врло одувештељен. Краљ је одликовао генерала великим крстом ордена Спасије.

Ви знајте каква је ситуација била кад се образовало данашње министарство. Пред опаночишћу народ се прибарао. Могу вам рећи да код нас иде све на боље. Немам право да вам причам детаље о седницама нашег тајног комитета, чије су дискусије трајале неколико дана, али могу вам рећи да је закључак о крепљењу.

Први грчки корпус вршио је војнички реви у част генерала Гијоме. У публици је било преко 30000 лица, која су поздрављала генералисима, Француску и рат.

БОРБА У АУСТРИЈИ

Царах. — Словенски народ је доноси овај извештај о збору словенских жељезничара:

«У Марабору (у Штајерској) одржан је 8 и 9. децембра 1917. у Народном Дому са великим учешћем делегата свих категорија, и из близине и из удалених крајева, занредни општи збор „Савеза Југословенских Железничара“. У суботу био је предходни састанак деле ата. Југословенски Клуб у Бечу послao је на ово саветовање, као свог изасланца, државног и штајерског

земаљског посланика Др. Карла Верстовшког. Овај је доносе десегат ма поредавају југословенског Клуба и изложио рад клуба за словеначке желеће начаре.

На сва досадања напрезања владе је увек одговарала само правним обећањима, или је пак хтела ситицима да купи Словенце. Југословенски Клуб и Чешки Савез раде сложно у свим питањима и не штеде ваду. Влада је поново покушала да купи наше посланике и њени планови пропали приједушном отпору сваког.

Ако се југословенски жељезничари уједине у хомогену, јаку организацију, онда ће тај фактор бити моћна потпора у борби за постигнуће свих ових планова, који пропадају југословенском жељезничарству, да забаци на својој земљи ту же господарство онда који су уједно гости и ништа више...

На крају седнице донесена је једнодушно следећа

Резолуција:

«Зас у ици већине југословенских жељезничара свих категорија, с ујединима у Марабору 9. децембра 1917. искрено посаврљавају декларацију Југословенског Клуба од 30. маја 1917. и прихватају је безусловно у потпуној општу. Југословенски Клуб говорио је свима нама из срца, кад је дао ту за нас историску изјаву. Само онда ако се у декларацији обележени минимални програм у потпуној општу реализује, службеније жељезничаре у нашој земљи доиста својој правој срби, то јест под грујије економске и културне снаге југословенског на-

рода, који будемо постигли, зависити на крају крајева од релативних снага заражених страна на конференцији мира.

Наше су војске читаве, а верујем и несломиве.

Што се тиче економске политике споразума Савезници имају потпуно право што употребљују своје економске снаге против Немачке за време рата, а и после рата, ако буде потребно.

Нарочито радимо на припремању економске офанзиве, и што буде рат дуже трајао, то ћемо све јачи бити у овој економској офанзиви.

Кад буде дошао час конференције за мир,

прачујем да смо у стању да будемо сила, што нам даје наше богатство у сировинама, да решимо рат.

Ако се рат брзо сврши примићемо можда Немачку у породицу народа, кад се Немачка буде умела понашати како се пристоји у једној породици.

РЕЧИ Г. ВЕНИЗЕЛОСА

Атина. — На ручку у част генерала Гијоме држао је г. Вениzelos поздравни говор у коме је рекао и ово:

„Балкански фронт биће стапа у којој ће грчка војска, уз помоћ великих Савезника, ослободити народно земљиште и помоћи Србима да поврате своју отаџбину. Грчки народ је гошчио да изврши ово велико дело.“

Брзо се машем мот телефоном и почнем да дозивам редовног телефонисту:

— Ало, Саво! Ало, Саво!

— Ало, генерал капетане, добрих слаб и пригушен одзвук.

— Шта је, по Богу; јесте ли живи?

— Једва спасавајте, господин капетане, хћемо да помремо. Гуши, удави нас нешто. Каптар Кузмановић је давно пао; неизнам да ли је жив.

Тако исприча, на мање и испрекидано, телефонист жив закопан.

Наредник допуни причу:

— У моменту кад се на њих срушала земља услед силног снажног притиска и затрпала их, они су, не могући виште на поље, почели за помоћ да пуштају из пушака. Од пушача развили се отровни гасови, а и дим је силен појурео у земљу, пошто је очак затрпан. Каптар је слаб човек, он је и морао одмах да падне.

— Недај се, Саво, још маје; сад ће доћи људи да вас откопају. Протрљај само спомен Кузмановића по врату и лицу.

Охрабривши тако несреника, одмах се обратим пешадији за помоћ, пошто послуга на тим топовима није ни ујутру пуштају пушака из земље, а и ја сам пошаљем одред неколико војника.

Чекајући резултат, с времена на време засићем преко телефона:

— Ало, Саво, јеси ли жив? Не брини, биће добро.

Оддава све слабији, све неизговетнији. Само малко јасније говорио је Сава, извеснији је са миљицом, како се чује лупа с поља; сигурно су то људи које са ја послало.

Најзад, после дугог чекања и после страшних мук ових једних два моја војника који

МУШКЕ РЕЧИ

Лондон. — Министар лабуриста, Барнес, члан ратног кабинета, у једном говору држаним у Дунди о циљевима рата, изјавио је:

«Сви ми жељимо мир. Дага добијемо све што морамо радићи је то, да се свим срцем и душом посветимо рату са чврстим уверењем, да

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

